

Personalități de excepție, cârmuitori ai poporului român

Preacucernici Părinți, iubiți credincioși,

Sfântul Apostol Pavel le adresează tuturor creștinilor îndemnul: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13,7).

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu l-am prăznuit ieri pe Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat, ocrotitorul României, sărbătoarea lui constituind ziua unității spirituale a poporului român, căci prin activitatea acestui sfânt și a altor propovăduitori ai cuvântului lui Dumnezeu pe meleagurile noastre s-a încreștinat poporul nostru. Astăzi serbăm ziua unității naționale a României, prin alipirea Transilvaniei cu patria mamă în 1918.

Întrucât aceste două zile sunt atât de importante pentru poporul și țara noastră, în cele ce urmează voi vorbi despre personalitățile de excepție ale neamului nostru, sfinți, precum și mari conducători de oști și țară, căci numai datorită purtării de grijă a lui Dumnezeu și prin strădaniile lor neobosite suntem păstrători ai credinței celei adevărate și mântuitoare și comunicăm astăzi între noi în dulcele grai românesc, fără a ne teme că vom fi prizoniți pentru aceasta, cum din nefericire de prea multe ori s-a întâmplat în trecutul zbuciumat al poporului nostru.

Prin răspândirea Evangheliei împărăției lui Dumnezeu de către Sfântul Apostol Andrei în „Scythia Minor” sau Dobrogea de astăzi s-a început creștinarea poporului român, roadele activității celui dintâi Apostol și ale altor propovăduitori, dar și ale slujitorilor sfintelor altare de la noi, văzându-se în în timp.

În cei aproape două mii de ani de creștinism ai poporului nostru s-au ridicat sfinți din toate provinciile românești și din toate păturile sociale, dintre care unii ne sunt cunoscuți, iar alții necunoscuți, însă toți se bucură de cinstire în împărăția lui Dumnezeu, de aceea Biserica noastră a închinat cea de-a doua duminică după Rusalii tuturor sfinților români.

De câțiva ani înapoi numele sfinților români au fost trecute în calendarul creștin cu culoare albastră, încât pe calendarul de perete se poate vedea dintr-o singură privire că nu există lună în care să nu fie prăznuit cel puțin un sfânt de la noi, uneori mai mulți într-o săptămână, sau chiar în aceeași zi.

În continuare îi voi enumera pe cei mai cunoscuți sfinți români, începând cu ziua de 1 septembrie, în care debutează anul nou bisericesc. În 1 septembrie îl sărbătorim pe Sfântul Cuvios Dionisie cel Smerit, autorul cronologiei creștine, iar în 27 septembrie pe Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, Mitropolitul Țării Românești. În 14 octombrie o avem pe Sfânta Cuvioasă Paraschiva de la Iași. În 12 noiembrie sunt prăznuiți Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu. În 20 noiembrie este pomenit Sfântul Cuvios Grigorie Decapolitul, iar în 30 noiembrie Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei. În 7 decembrie o sărbătorim pe Sfânta Muceniță Filofteia de la Curtea de Argeș, în 18 decembrie pe Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul, iar în 26 decembrie pe Sfântul Cuvios Nicodim cel Sfințit de la Tismana. În 25 ianuarie este prăznuit Sfântul Ierarh Bretanion, Episcopul Tomisului. În 29 februarie sunt pomeniți Sfinții Cuvioși Ioan Casian și Gherman din Dobrogea. În 26 martie îi avem pe Sfinții Mucenici Montanus preotul și soția sa, Maxima. În 14 aprilie îl sărbătorim pe Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, iar în 24 aprilie pe Sfinții Ierarhi Ilie Iorest, Sava Brancovici și Simion Ștefan, Mitropoliții Transilvaniei, precum și pe Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul din Maramureș. În 12 mai este pomenit Sfântul Ioan Valahul. În 2 iunie îl sărbătorim pe Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, în 24 iunie pe Sfântul Ierarh Niceta de Remesiana, iar în 30 iunie pe Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmeț. În 2 iulie este prăznuit Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. În 5 August este pomenit Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț, cunoscut și sub numele de Ioan Hozevitul, în 7 august Sfânta Cuvioasă Teodora de la Sihla, iar în 16 august Sfinții Martiri Brâncoveni: Constantin Vodă cu cei patru fii ai săi Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache.

Domnul Hristos a spus: „Ce-i folosește omului să câștige lumea întregă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb

pentru sufletul său?” (Marcu 8,36-37). Părintele Arsenie Boca a afirmat și el: „Toate diamantele lumii sunt gunoi față de valoarea unei clipe în lumina dumnezeiască”. Pornind de la aceste cuvinte conștientizăm faptul că sfinții constituie cel mai prețios tezaur al unui popor și al întregii omeniri, pentru că ei au înălțat firea omenească până la realizarea asemănării cu Dumnezeu, iar din împărăția cerurilor mijlocesc pururea înaintea lui Dumnezeu pentru lumea întreagă, revărsând daruri îmbelșugate asupra oamenilor și ferindu-i de rău, fără a se limita doar la popoarele din care fac parte.

Pe lângă sfinții români, care au luminat și binecuvântat poporul din care s-au născut, Dumnezeu a rânduit oameni aleși să conducă destinele neamului nostru. După întemeierea Țării Românești de către Basarab I (1310-1352), la cârma acesteia s-au evidențiat domnitori precum: Vlad Țepeș (1448; 1456-1462 și 1476-1477), Neagoe Basarab (1511-1521), Radu de la Afumați (în mai multe rânduri), Matei Basarab (1632-1654) și Șerban Cantacuzino (1679-1688).

După întemeierea Moldovei de către Bogdan I (1363-1367), dintre domnitorii acesteia s-au distins: Alexandru cel Bun (1400-1432), Petru Rareș (1527-1538 și 1541-1546) și Vasile Lupu (1634-1653).

La cumpăna dintre veacuri însă, Dumnezeu a ridicat personalități de excepție la cârma neamului românesc. La sfârșitul secolului al XIV-lea s-a remarcat Mircea cel Bătrân, domnul Țării Românești (1386-1418). La finele veacului următor s-a evidențiat Ștefan cel Mare, domnitorul Moldovei (1457-1504). Un secol mai târziu s-a distins Mihai Viteazul, domnul Țării Românești (1593-1601), primul unificator al celor trei provincii românești, iar la sfârșitul secolului al XVII-lea s-a impus Constantin Brâncoveanu, domnitorul Țării Românești (1688-1714). Toți acești mari conducători ai poporului au fost oameni cu frica lui Dumnezeu, iar Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu au ajuns în ceata sfinților.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea nu am avut parte de mari cârmuitori, pentru că destinele poporului român s-au aflat în mâinile unor domnitori străini. În urma războiului ruso-turc din 1710-1711, în timpul căruia domnitorul Moldovei, Dimitrie Cantemir, s-a aliat cu Rusia, care a fost înfrântă, domnitorul a fost silit să plece în exil, iar turcii au hotărât să nu mai permită alegerea de domni pământenii în această țară, ci au trecut la numirea unor domnitori străini de neam, direct de către Poarta Otomană.

Același lucru s-a petrecut la scurt timp și în Țara Românească, după ce domnitorul Ștefan Cantacuzino s-a aliat cu comandantul militar habsburgic, prințul Eugeniu de Savoia, la începutul războiului Ligii Sfinte. În această situație, Moldova a fost condusă de domnitori fanarioți între anii 1711-1821, iar Țara Românească între 1716-1821.

De apreciat însă este faptul că turcii, care erau musulmani, nu au impus pe tronurile celor două țări domnitori aparținători religiei islamice, ci creștini ortodocși, membri ai familiilor aristocratice grecești din cartierul Fanar al Constantinopolului, unde se află și sediul Patriarhiei Ecumenice.

Domnitorii fanarioți obțineau funcția în schimbul unui plocon consistent. Odată numiți, aceștia erau însoțiți la Iași sau București de o suită formată din familia proprie, favoriți și creditori, de la care împrumutaseră banii oferți ca plocon. Domnitorul și însoțitorii urmăreau să-și recupereze cât mai repede cu putință investiția făcută cu prilejul numirii și în plus să strângă suficienți bani cât să trăiască îndestulat după încheierea scurtului mandat domnesc.

În Moldova și Țara Românească au fost numiți în total 31 de domnitori fanarioți, din 11 familii diferite. Unii dintre aceștia au ocupat pe rând atât scaunul domnesc de la Iași, cât și cel de la București. În timp ce domnul de la București plătea mită pentru a evita mutarea sa la Iași, domnitorul Moldovei folosea aceeași metodă pentru a ocupa tronul Țării Românești, considerată mai bogată. Recordul în acest sens îl deține Constantin Mavrocordat, care a fost de șase ori domn al Țării Românești și de patru ori domnitor al Moldovei.

Cu toate că domnitorii fanarioți erau puși pe căpătuială, unii dintre ei au fost oameni de cultură, care au impus reforme pentru bunul mers al țării în care domneau.

În urma revoluției lui Tudor Vladimirescu din 1821 turcii au renunțat să mai impună domnitori fanarioți în țările române. Astfel, primul domn pământean al Moldovei de după epoca fanariotă a fost Ioniță Sandu Sturza (1822-1828), iar în Țara Românească Grigore al IV-lea Ghica (1822-1828).

În anul 1859 a avut loc unirea Moldovei cu Țara Românească, sub conducerea lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866). În urma abdicării forțate a acestuia, prințul german Carol de Hohenzollern-Sigmaringen a fost proclamat principe (1866-1881), apoi rege al României (1881-1914),

punându-se prin aceasta bazele dinastiei de Hohenzollern pe tronul de la București.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, în timpul domniei lui Carol I, în urma războiului din 1877-1878, s-a dobândit independența României față de Poarta Otomană, iar la începutul veacului al XX-lea, în 1918, sub regele Ferdinand I (1914-1927), s-a unit Transilvania cu România. Aceste importante evenimente naționale au marcat și viața Bisericii, pentru că în anul 1885 s-a obținut autocefalia Bisericii Ortodoxe Române, iar în 1925 Biserica noastră a fost ridicată la rang de Patriarhie.

Datorită vitregiilor vremurilor, până în 1918 Transilvania s-a aflat în permanență sub diverși stăpânitori străini, încât conducătorii acesteia nu au fost români. Excepție o constituie Iancu de Hunedoara, voievod al Transilvaniei (1441-1456) și regent al Ungariei (1446-1452), precum și Matei Corvin, regele Ungariei (1458-1490), care însă s-au identificat cu stăpânitorii. Cu toate acestea, dintre românii iluștrii care au influențat istoria Ardealului îi amintim pe Horea, Cloșca și Crișan, conducătorii răscoalei țărănești din 1784, pe marele mitropolit Andrei Șaguna (1808-1873), care este trecut în rândul sfinților, și pe revoluționarul Avram Iancu (1824-1872).

După căderea regimului comunist din țara noastră de la sfârșitul secolului trecut poporul român își tot așteaptă conducătorul carismatic, care însă întârzie să apară. De aici constatăm cu durere cât de mult alterează o guvernare fără Dumnezeu ființa unui popor, de vreme ce noi încă mai culegem roadele conducerii ateiste de aproape 50 de ani a țării noastre.

Această realitate nu face decât să confirme renumita afirmație a lui Andre Malraux, că „secolul al XXI-lea va fi religios sau nu va fi deloc”, pentru că oamenii din lumea aceasta se împart în cei cu credință în Dumnezeu, care Îi împlinesc voia exprimată în porunci și cei care o încalcă. O a treia categorie nu există, pentru că în cartea Apocalipsei citim despre omul căldicel: „Îți știu faptele: tu nu ești nici rece, nici fierbinte. O, de-ai fi rece sau fierbinte! Așa, pentru că ești căldicel, nici fierbinte, nici rece, am să te vărs din gura Mea” (Apocalipsa 3,15-16). Deși oamenii păcătoși li se pare că trăiesc, iar unii dintre ei au impresia că se bucură de viață din plin, în realitate ei sunt morți din punct de vedere spiritual, pentru că unui astfel

de om Dumnezeu îi spune cu amărăciune: „Îți știi faptele, că-ți merge numele că trăiești, dar ești mort” (Apocalipsa 3,1).

Dacă vrem să avem oameni de nădejde și conducători buni ai neamului nostru, să ne creștem copiii în frica lui Dumnezeu, pentru că „frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii” (Pildele lui Solomon 1,7). Dumnezeu îi îngăduie pe cârmuitorii care încalcă poruncile Lui, dar nu la nesfârșit. Există exemple nenumărate în acest sens, dintre care voi prezenta doar două. Saul, primul rege al evreilor, după ce a condus o vreme poporul ales, s-a abătut de la calea lui Dumnezeu. Proorocul Samuel i-a spus acestuia: „De vreme ce tu ai lepădat cuvântul Domnului, și Domnul te va lepăda pe tine, să nu mai fii rege în Israel” (I Regi 15,26). La scurt timp Saul a fost ucis în lupta de la Ghelboa, împreună cu cei trei fii ai săi (I Regi 31,6).

Împăratul Iulian Apostatul a condus Imperiul Bizantin între 361-363, fiind creștin convertit la păgânism, care a persecutat Biserica lui Hristos. La vârsta de 31 de ani, aflat pe patul de moarte, i-a adresat Mântuitorului celebrele cuvinte: „Ai învins Galileene!”.

Întrucât după această slujbă vom vernisa bustul părintelui Arsenie Boca din curtea catedralei, voi vorbi despre acest călugăr de excepție al Bisericii noastre, despre care mulți dintre cei care l-au cunoscut afirmă că a fost binecuvântat de Dumnezeu cu multe daruri duhovnicești, printre care cel al înaintea vederii și al tămăduirii celor aflați în suferință.

Noi știm că „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se de la Părintele luminilor” (Iacob 1,17). Chiar dacă Dumnezeu oferă fiecărui om unul sau mai mulți talanți „și El face să răsară soarele Său peste cei răi și peste cei buni și face să plouă peste cei dreți și peste cei nedreți” (Matei 5,45), darurile Sale cele duhovnicești le împărtășește numai celor cu viață curată și bineplăcuți Lui, care se străduiesc în dobândirea acestora. Dumnezeu însă oferă darurile Sale oamenilor aleși pentru folosul duhovnicesc al turmei Sale cuvântătoare. Sfântul Apostol Pavel a scris în acest sens: „Iar în ceea ce privește darurile duhovnicești, nu vreau, fraților, ca voi să fiți în necunoștință. Sunt felurimi de daruri duhovnicești, dar e Același Duh; și sunt felurimi de slujiri, dar e Același Domn; și felurimi de lucrări sunt, dar Același Dumnezeu este Cel care pe toate în toți le lucrează. Și arătarea Duhului i se dă fiecăruia spre folosul

tuturor. Unuia i se dă prin Duhul cuvânt de înțelepciune; iar altuia, cuvânt de cunoaștere, potrivit Aceluiași Duh; și unuia într-Același Duh i se dă credință; iar altuia, darurile vindecărilor, într-Același Duh; unuia, faceri de minuni; iar altuia, profeție; unuia, deosebirea duhurilor; iar altuia, felurimea limbilor; iar altuia, tălmăcirea limbilor. Și pe toate acestea Unul și Același Duh le lucrează, fiecăruia în parte împărțindu-i după cum vrea El. Că după cum trupul este unul și are multe mădulare, dar toate mădularele trupului, deși multe, sunt un trup, așa-i și cu Hristos. Pentru că noi toți într-un Duh ne-am botezat, pentru ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi, și toți la un Duh ne-am adăpat. Că nici trupul nu este un singur mădular, ci multe. Dacă piciorul ar zice: Pentru că nu sunt mână, eu nu sunt din trup, asta nu înseamnă că el nu este din trup; și dacă urechea ar zice: Pentru că nu sunt ochi, eu nu sunt din trup, asta nu înseamnă că ea nu este din trup. Și dacă întregul trup ar fi ochi, unde-ar fi auzul? Și dacă ar fi pe de-a-ntregul auz, unde-ar fi mirosul? Dar așa cum este, Dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare din ele, așa cum a vrut El. Dacă ele toate ar fi un singur mădular, unde-ar fi trupul? Dar așa cum este, sunt multe mădulare, dar un singur trup. Și nu poate ochiul să-i zică mâinii: N-am nevoie de tine; sau, tot așa, capul să le zică picioarelor: N-am nevoie de voi! Dimpotrivă, cu mult mai mult: mădularele trupului socotite a fi mai slabe, ele sunt mai trebuincioase; și pe cele ce ni se par că sunt mai de necinste ale trupului, pe acelea cu mai multă cinstire le încingem, și cele necuviincioase ale noastre au parte de mai multă cuviință, de care cele cuviincioase ale noastre nu au nevoie. Dar Dumnezeu a întocmit astfel trupul, dând mai multă cinstire celui căruia îi lipsește, ca să nu fie dezbinare în trup, ci mădularele să se îngrijească deopotrivă unele de altele. Și dacă un mădular suferă, toate mădularele suferă cu el; și dacă un mădular este slăvit, toate mădularele se bucură cu el. Iar voi sunteți trupul lui Hristos, și mădulare fiecare în parte. Și pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi, apostoli; al doilea, profeți; al treilea, învățători. Apoi sunt minunile, apoi darurile vindecărilor, ajutorările, cârmuirile, felurimea limbilor” (I Corinteni 12,1; 4-28).

Dumnezeu oferă daruri duhovnicești mai puține sau mai multe, într-o măsură mai mică sau mai mare, în funcție de vrednicia celui care le primește și de trebuințele duhovnicești ale poporului dreptcredincios. Cu

toate acestea, Dumnezeu rămâne „Vistierul bunătăților”, iar omul duhovnicesc doar se împărtășește din darurile dumnezeiești, cât îi este de folos lui și celor care apelează la ajutorul lui. Bunăoară, un om care are darul înainte vederii nu cunoaște întreaga viață a celui aflat în fața sa, pentru că el nu este atotștiutor, asemenea lui Dumnezeu, ci lui i se descoperă de sus anumite crâmpene din viața interlocutorului, pentru ca în funcție de acelea să-i împărtășească cuvânt de folos.

De asemenea, unii sfinți ai Bisericii au primit darul tămăduirii celor bolnavi, dar atunci când ei înșiși erau încercați de suferință nu se puteau vindeca singuri. În cartea Faptele Apostolilor citim că pe când Sfântul Apostol Pavel se găsea în Malta, „tatăl lui Publius zăcea în pat, cuprins de friguri și de dizenterie; la care intrând Pavel și rugându-se, și-a pus mâinile peste el și l-a vindecat. Și dacă s-a petrecut aceasta, veneau la el și ceilalți din insulă care aveau boli, și se vindecau” (Faptele Apostolilor 28,8-9). Cu toate acestea, Apostolul neamurilor mărturisește: „Și pentru ca să nu mă trufesc cu bogăția descoperirilor, datu-mi-s-a mie un ghimpe în trup, un înger al Satanei să mă bată peste obraz, ca să nu mă trufesc. Pentru aceasta de trei ori L-am rugat pe Domnul, ca să-l îndepărteze de la mine; și mi-a zis: De-ajuns îți este harul Meu, căci puterea Mea întru slăbiciune se desăvârșește!” (II Corinteni 12,7-9).

Asemenea Sfântului Apostol Pavel și părintele Arsenie Boca a avut o cruntă și îndelungată suferință, care a durat treizeci de ani, până la mutarea sa din această viață. Autoritățile comuniste din țara noastră erau deranjate de activitatea și popularitatea tot mai crescândă a părintelui Arsenie, încât din anul 1959 i-au interzis să mai poarte straie preoțești și să săvârșească cele sfinte.

Știindu-se urmărit pas cu pas de oamenii regimului, câtă vreme a pictat altarul bisericii „Sfântul Elefterie” din București, părintele Arsenie a purtat un ecuson pe care scria „nu răspund la întrebări”. Vă puteți închipui câtă suferință i-a cauzat această situație? El, la care apelaseră mii sau zeci de mii de oameni cu probleme de tot felul, nu mai avea dreptul să răspundă la întrebări. Drama era accentuată de faptul că părintele cunoștea prin descoperire de sus problema sau necazul celui care îi cerea ajutorul, avea și răspunsul, însă vrăjmașul diavol și oamenii care îl supravegheau nu îl lăsau să-și facă lucrarea duhovnicească, la care fusese chemat de Dumnezeu.

Părintele Arsenie s-a mutat la Domnul în ziua de 28 noiembrie 1989, la vârsta de 79 de ani. Dacă mai trăia trei săptămâni ar fi prins revoluția și toate interdicțiile i s-ar fi ridicat, însă nu a mai apucat. De ce s-a întâmplat acest lucru? Nu cunoaștem noi tainele lui Dumnezeu, care a afirmat prin gura proorocului Isaia „că gândurile Mele nu sunt ca gândurile voastre, nici căile Mele precum căile voastre” (Isaia 55,8). Apostolul neamurilor a scris și el admirativ în acest sens: „O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt căile Lui de necercetat și judecățile Sale de nepătruns!” (Romani 11,33).

Multă lume se întreabă de ce părintele Arsenie nu a fost trecut în rândul sfinților. Trebuie să cunoaștem faptul că Biserica nu a primit de la Dumnezeu puterea de a declara sfinți, ci în momentul canonizării ea doar recunoaște faptul că o persoană a dobândit sfințenia, ca dar de la Dumnezeu. De vreme ce sfințenia este unul dintre atributele lui Dumnezeu, când vorbim despre ea pășim pe tărâmul tainelor Sale nepătrunse.

Spre deosebire de lumea secularizată care și-a pierdut răbdarea, în care totul se calculează la minut și poate chiar la secundă, Biserica este trupul tainic al lui Hristos, care „este Același, ieri și azi și în veci” (Evrei 13,8) de aceea în Biserică vorbim mereu de „vecii vecilor”, iar unii sfinți au ajuns să fie trecuți în calendarul creștin la câteva sute de ani după mutarea lor din această viață, fără ca acest fapt să le tulbure fericirea din împărăția cerurilor.

Pe alți sfinți Dumnezeu îi descoperă lumii, păstrându-le totuși numele în anonim, cum este cazul călugărului cu viață sfântă de la Mănăstirea Neamț. În luna mai a anului 1986, în plină perioadă comunistă, la această mănăstire a început să se ridice din senin o porțiune din aleea pavată cu lespezi groase de piatră, ce leagă turnul clopotniței de biserica mănăstirii. După ce pământul s-a tot ridicat încet-încet, încât a ajuns de vreo două palme, părinții de aici au săpat sub alee, unde la o adâncime de un metru și jumătate au găsit sfintele moaște ale unui călugăr ce se nevoise în această mănăstire. Întrucât nimeni nu știe cine a fost acest călugăr, a fost numit „Sfântul necunoscut de la Neamț”, iar sfintele lui moaște au fost așezate spre închinare în biserica mănăstirii.

Unii călugări cu viață curată, care au fost binecuvântați de Dumnezeu cu mari daruri, după mutarea lor la Domnul se pot bucura de o anumită

cinstire în această lume și pot ajunge chiar sfinți în împărăția cerurilor, însă Dumnezeu, în planul Său, nu vrea să descopere acest lucru celor de pe pământ atât cât va dura lumea.

Cunoscând toate acestea, trebuie să fim conștienți că indiferent dacă Dumnezeu i-a împărtășit sau nu, părintelui Arsenie Boca darul sfințeniei, aceasta nu ne ajută pe noi, nici nu ne încurcă în lucrarea propriei noastre mântuiri.

În cazul în care părintele Arsenie nu a primit de la Dumnezeu darul sfințeniei, cu siguranță are alte daruri, pe care tot Dumnezeu i le-a împărtășit, despre care atâția oameni dau mărturie că le-au fost de folos. De aceea cei care au evlavie la părintele Arsenie îi pot cere ajutorul, fără să greșească, pentru că în ultimă instanță tot lui Dumnezeu se roagă, căci altfel s-ar asemana păgânilor, despre care Sfântul Apostol Pavel a scris că „s-au închinat și i-au slujit făpturii în locul Făcătorului” (Romani 1,25).

De asemenea, fie că părintele Arsenie Boca este sfânt, fie că nu este, cu siguranță că se numără în categoria marilor călugări ai neamului nostru, alături de Paisie Olaru, Ilie Cleopa, Arsenie Papacioc, Iustin Pârvu și alții. Unde se găsesc sufletele acestora după mutarea lor din viața pământească nu ne privește pe noi, ci pe Dumnezeu. Noi vom putea afla cu certitudine în ce loc se află toți aceștia numai dacă Dumnezeu va voi vreodată să ne descopere aceasta în chip vădit. Deocamdată însă nu a sosit momentul să cunoaștem acest lucru, ceea ce nu scade cu nimic valoarea acestor mari părinți ai Bisericii noastre.

Revenind la conducătorii poporului român și ținând cont de rolul de excepție jucat de unii dintre aceștia în decursul istoriei noastre zbuciumate, să ne rugăm Bunului Dumnezeu să le ierte păcatele, căci prin ostenele lor noi am moștenit o țară în care ne putem manifesta liber ca români și creștini dreptmăritori.

Având mereu în fața ochilor noștri duhovnicești numeroasele exemple de sfinți și mari călugări ridicați din sânul poporului român, să le urmăm îndemnurile și pilda vieții, împlinind poruncile lui Dumnezeu, pentru a putea ajunge și noi acolo unde sunt ei, pentru că „pe cele ce ochiul nu le-a văzut și urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acelea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I Corinteni 2,9).

Amin